

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій
Кафедра германської філології

БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА
Спеціальність 035 «Філологія»

Лінгвокраїнознавчий аспект навчання іноземної мови

Допущено до захисту «__» _____ 2020 р.

Зав. каф. германської філології ____ канд. філол. наук, проф. Кобякова І.К.

Виконала:
студентка групи ПР-61
Новітченко Валерія Олександрівна

Науковий керівник:
к. філол. наук, доц.
Ємельянова Олена Валеріанівна

Суми 2020

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЛІНГВОКРАЄНАВЧОГО АСПЕКТУ ЯК ЗАСОБУ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	5
1.1. Особливості понять «лінгвокраїнознавство» та «країнознавство».....	5
1.2. Лінгвокраїнознавство як спосіб вивчення іноземної мови.....	9
РОЗДІЛ II. ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВЧОГО АСПЕКТУ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	12
2.1. Лінгвокраїнознавчий аспект на уроці іноземної мови.....	12
2.2. Методичні прийоми для презентації та засвоєння лексичних одиниць з національно-культурним змістом.....	15
2.3. Інтернет та міжкультурна взаємодія як частина лінгвокраїнознавчого аспекту.....	20
ВИСНОВКИ.....	24
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	26
СПИСОК ДОВІДКОВИХ ДЖЕРЕЛ.....	29
ДОДАТОК А.....	30
ДОДАТОК Б.....	36

ВСТУП

Україна знаходиться у статусі «незалежної» країни вже 29 років, тому розширення міжнародних відносин та процес інтернаціоналізації усіх сфер суспільного життя відбувається щороку. Таким чином, іноземна мова стає важливим фактором культурного, науково, технічного та соціально-економічного прогресу нації та є необхідною в різних аспектах діяльності людини.

У зв'язку з тим, що держава взяла курс на процес гуманізації освіти, це призводить до відмови від вузьких утилітарних цілей вивчення іноземної мови. Як відомо, у новітніх концепціях навчання іноземна мова розглядається як відтворення культури відповідного народу – як опановування іншомовною культурою і як засвоєння усесвітніх духовних цінностей, тому знайомство з культурою країни, мова якої вивчається, є одним із головних завдань сучасності. Тільки так можна забезпечити закріплення національно-культурного компонента мовного матеріалу.

Ще у XVIII столітті філософи та лінгвісти звертали увагу на зв'язок між мовами та культурою, однак цілеспрямоване вивчення цієї проблеми почалося лише наприкінці XX століття. Вивчення мови як системи було головною метою мовознавства, а навчання цій системі та її елементам було головною методикою. Такі вчені-лінгвісти як О. С. Ахманова, Є. М. Верещагін, В.Г. Костомаров, Г.Д. Томахін та інші внесли значний внесок у розгляд суспільної значущості змісту аспекту [1].

Актуальність теми дослідження обумовлена тим, що сучасний світ стрімко розвивається в усіх аспектах життя людини. На сьогоднішній день розвиток практики й теорії викладання будь-яких іноземних мов світу характеризується величезними масштабами наукових досліджень і широкою інтеграцією інформаційних технологій в освітні програми, а також пошуком найбільш ефективних методів і засобів викладання іноземних мов. Питання лінгвокраїнознавства, а саме потенційні можливості для закріплення матеріалу, посідають важливе місце серед усіх проблем вивчення іноземної

мови за останні роки. Ці можливості не дослідженні в повному обсязі в даний час і на практиці використовуються рідко.

Об'єкт. Лінгвокраїнознавчий аспект в процесі навчання іноземної мови.

Предмет. Способи, методи та прийоми застосування лінгвокраїнознавчого аспекту як складової навчання іноземної мови.

Мета. Дослідження практичного вживання лінгвокраїнознавчого аспекту при вивченні іноземної мови, з'ясування суті лінгвокраїнознавчого підходу, обґрунтування його місця в освітньому процесі, аналіз напрямків застосування досліджуваного підходу під час навчання іноземної мови. Мета даної теми передбачає вирішення наступних **завдань**:

- 1) розкрити поняття «лінгвокраїнознавство» та «країнознавство»;
- 2) розглянути лінгвокраїнознавчий аспект як спосіб вивчення іноземної мови;
- 3) дати характеристику методичним прийомам для презентації та засвоєння лексичних одиниць з національно-культурним змістом;
- 4) проаналізувати використання Інтернету та міжкультурної взаємодії як частини лінгвокраїнознавчого аспекту;
- 5) висвітлити практичне застосування лінгвокраїнознавчого аспекту під час вивчення іноземної мови.

Методи та прийоми. У роботі використовується комплексне застосування методів, що включає такі види аналізу, як контекстуальний, композиційний, концептуальний.

Практичне значення роботи полягає в можливості використання результатів даної роботи в подальших дослідженнях, пов'язаних з темою лінгвокраїнознавчого аспекту вивчення іноземної мови, для написання дипломних робіт з даної проблематики.

РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВЧОГО АСПЕКТУ ЯК ЗАСОБУ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

1.1 Особливості понять «лінгвокраїнознавство» та «країнознавство»

Як ми всі знаємо, мова не тільки грає основну роль у формуванні думок молодих нащадків, а і є важливим аспектом при вивченні культури. На початку ХХІ століття міжкультурна комунікація стає все більш і більш важливою. Однак одного знання іноземної мови недостатньо для ефективного спілкування з представниками інших народів. Як відомо, кумулятивна функція є однією з найбільш значущих функцій мови. У цій функції мова представлена як сполучення між поколіннями, служить “сховищем” і засобом передачі поза мовленнєвого спільного досвіду, оскільки зображує не тільки сучасну культуру, а й зберігає всі її попередні етапи.

Як ми можемо бачити вже з назви, лінгвокраїнознавство є дисципліною, яка, з одного боку, містить вивчення мови, а з іншого боку, дає певні відомості про країну досліджуваної мови. Надання комунікативної компетенції для міжкультурного спілкування є основною метою лінгвокраїнознавчих досліджень, а основним її завданням є вивчення тих одиниць мови та екстралінгвістичних явищ, які найбільш яскраво зображують національні особливості зарубіжної культури [4].

Лінгвокраїнознавство – відносно молода і поки що недостатньо розроблена та досліджена галузь лінгвістики. Вона є злиттям двох окремих дисциплін мовознавства: соціолінгвістики і культурології [2, с. 40].

У сучасному світі у різних країнах термін «лінгвокраїнознавство» має різні визначення. Наприклад, у Німеччині вживають термін *Kulterkunde* (культурознавство), у Франції – *langue et civilisation* (мова і цивілізація), а в

англійській методичній літературі – *lingualcultural studies* (лінгвокультурологічні дослідження).

Галузь «лінгвокраїнознавство» співвідноситься із універсальним країнознавством як систематизований набір наукових відомостей. Дослідження в цій області використовують соціолінгвістичні методи для пояснення різних мовних явищ.

Науковці виокремлюють два великих спектра питань – філологічні та лінгводидактичні, що складають лінгвокраїнознавчу проблематику. По-перше, розгляд мови з метою виявлення національно-культурної семантики є предметом лінгвокраїнознавства. По-друге, пошук викладацьких прийомів презентації, закріплення та активізації національно-специфічних мовних одиниць та культурологічного прочитання текстів на практичних мовних уроках є предметом його аналізу [1, с. 25].

Лінгвокультурологічний підхід тісно пов'язаний із лінгвокультурознавчим. Останній виник у 70–80-ті роки ХХ століття, його засновниками є Е. Верещагін і В. Костомаров [5]. За допомогою цього підходу можна засвоїти лексику з національно-культурною семантикою, ознайомитися з фактами, цінностями національної культури, етичними та естетичними нормами. Значущу роль тут відіграє країнознавча лексика, а саме: географічне розташування, історичні місця, пам'ятки архітектури, живопису, тощо, завдяки якій студенти знайомляться з країною, мову якої вивчають, проте, варто зазначити, що навчання іноземної мови тільки мовними (переважно лексичними) національно-культурними засобами унеможлиблювало проникнення у світ носіїв мови та їхньої культури, саме тому було запропоновано представити одиниці мови та культури в їхній взаємодії, на якій і базується лінгвокультурологічний підхід [8, с.336].

В. Воробйов визначає лінгвокультурею центральним поняттям лінгвокультурології [8, с. 336]. Лінгвокультурема - комплексна міжрівнева одиниця, що становить діалектичну єдність лінгвістичного та екстралінгвістичного змісту. Єдність знаку й мовного значення складає її

форму, а єдність мовного значення та культурного сенсу – її зміст, і вона може бути представлена не тільки словом, а й текстом. Серед найбільш типових джерел лінгвокультури називають: народну поетичну творчість, надбання історії та громадської думки, судження й думки іноземців про певний народ та його культуру, видатних особистості як моделей національної свідомості, літературні твори, де зображується особистість та публіцистика [8, с. 336].

До основних принципів лінгвокультурологічного підходу відносяться такі: через призму культурного фону – опанування всіма аспектами іноземної мови; застосування інноваційних технологій і використання сучасних наукових даних для розробки форм і методів навчання полягають у принципі новизни; комплексність, тобто взаємопов'язано вивчаються всі аспекти мови: письмо, читання, говоріння, аудіювання; принцип традиційності передбачає вивчення звичаїв, норм поведінки та етикету країни.

Оскільки лінгвокультурологічний підхід полягає у вивченні способу життя культурних спільнот, їхніх традицій і звичаїв, ціннісно-сміслових аспектів духовної, фізичної та матеріальної культури, ментальності народів, норм комунікативної поведінки членів культурної спільноти, що зображені в мові, то відбір матеріалу для навчання здійснюється відповідно до критеріїв, а саме: 1) критерій типовості (розглядаються елементи культури, які мають загальний характер); 2) критерій культурологічної цінності; 3) тематичний критерій (відповідно до програми відбувається добір матеріалів); 4) критерій сучасності; 5) критерій функціональності (необхідність використання лексичних одиниць з національно-культурною семантикою).

Згідно з лінгвокультурологічним підходом, культура є об'єктом навчання іноземної мови, а, безпосередньо, мова стає допоміжним засобом отримання нової інформації із зовнішнього світу. Подолання комунікаційного бар'єра в спілкуванні, толерантне ставлення до поглядів та релігії представників інших народів, а також краще пізнання соціокультурних норм та основ відбувається як раз таки за допомогою

вивчення культури іншої країни. У підході передбачається викладання іноземної мови за допомогою національних концепцій, що поєднують знання історії, культури та мови.

З огляду на теорію слова лінгвокраїнознавства, дисципліна «Лінгвокраїнознавство» містить особливо підібраний мовний матеріал, який зображує дух країни, без еквівалентні, фонові та конотативні лексичні одиниці, вербальні та невербальні (мова жестів та міміки) форми мовлення. Ці концепції показують тенденцію новітньої освіти: з одного боку, відбувається вивчення іноземної мови, а з іншого – студент набуває інформації про культурні особливості країни, мову якої вивчає.

Наступні принципи лежать в основі лінгвокраїнознавчих досліджень. Розгляньмо їх (рис. 1).

Принципи лінгвокраїнознавчих досліджень		
<p>1й принцип – соціальна природа мови, яка уособлює єдність національної культури та мови, яка може бути реалізована у функціях. Однією з найважливіших є комунікативна (умова забезпечення цієї функції - використання інформації про країну)</p>	<p>2й принцип – асиміляція людини, яка виросла в одній національній культурі, до норм поведінки, суттєвих фактів, цінностей і традицій іншої національної культури. Студенти повинні не лише здобувати знання про країну, а й формувати позитивне ставлення до неї.</p>	<p>3й принцип – формування позитивного ставлення до носіїв мови. Це один із найскладніших принципів, оскільки мета вивчення мови – зближення народів.</p>

Принципи лінгвокраїнознавчих досліджень

<p>4й принцип – вимоги цілісності та однорідності мовного навчального процесу: інформацію про конкретну країну слід отримувати з автентичних навчальних текстів.</p>	<p>5й принцип – уточненням специфіки країнознавства: країнознавчий аспект навчання реалізує філологічний метод вторинного пізнання дійсності в навчальному процесі.</p>
---	--

Рисунок 1 – Принципи лінгвокраїнознавчих досліджень (складено автором на основі [9, с. 192]).

То ж зазначу, що дієвим двигуном для створення та підтримки інтересу до вивчення іноземних мов є саме лінгвокраїнознавчий матеріал. Таким чином, мотивація зростатиме та зміцнюватиметься, якщо ми все більше використовуватимемо елементи мовного та регіонального характеру.

Отже, терміни «країнознавство» та «лінгвокраїнознавство» схожі за значенням, адже перше – це наука про загальні закономірності розвитку країни, а друге - наука про те, як ці закони впливають на мову, якою розмовляють у цій країні й навпаки.

1.2 Лінгвокраїнознавство як спосіб вивчення іноземної мови

Не для кого не є секретом, що кожную національну культуру складають національні та інтернаціональні елементи і вона повністю не збігається з іншою культурою, а тому педагоги змушені витратити час і сили на формування у свідомості студентів тієї концепції нових предметів і явищ, яка не знаходить аналогів ні в рідній мові, ні в культурі в процесі викладання іноземної мови. Оскільки говориться про зв'язок у навчально-виховному

процесі мови та інформації у галузі національної культури, такий тип викладацької роботи рекомендується називати викладанням лінгвокраїнознавчого аспекту.

Лінгвокраїнознавчий аспект відбивається в меті та завданнях вивчення іноземної мови, а також у змісті та тактиках навчання, що дозволяють цілеспрямовано проводити роботу з формування базових знань про країну з перших рівнів. Я вважаю, що в цій ситуації можна говорити про лінгвокраїнознавчу складову змісту підручників, оскільки вона є частиною цілей, змісту та методів навчання, які викладені в них.

Безпосередньо можна розглядати зміст як лінгвокраїнознавчу складову навчально-методичного комплексу в цілому, тому що його компонентами є книга для читання, книга для педагога, яка вирішує ці завдання.

За допомогою дослідження лінгвокраїнознавчого аспекту відбувається засвоєння лексики з національно-культурною семантикою, ознайомлення з фактами, цінностями національної культури, етичними та естетичними нормами. Важливу роль, наприклад, відіграє країнознавча лексика (географічне положення, історичні місця, архітектурні пам'ятки, живопис, тощо), за допомогою яких студенти знайомляться з країною. Культура створює контекст, у якому ми існуємо, живемо, думаємо і спілкуємось [7].

Лінгвокраїнознавчий матеріал при вивченні іноземних мов пропонується використовувати у наступних напрямках (рис. 2):

<p>навчально-професійна сфера спілкування</p> <ul style="list-style-type: none"> оголошення із працевлаштування; вирізки з газет і журналів про систему освіти, шкільні проблеми, бюджетні асигнування; брошури різних навчальних центрів (курси іноземної мови, підвищення кваліфікації тощо); програми різних заходів (музичних, образотворчих, спортивних) 	<p>соціокультурна сфера спілкування</p> <ul style="list-style-type: none"> запрошення на виставки, концерти, у музеї; програми екскурсій, розваг протягом літнього відпочинку; вхідні квитки на розважальні заходи; репродукції творів мистецтва; брошури, довідники з ілюстраціями визначних пам'яток, карти-плани міст; програмки та афіші виступів, концертів, фестивалів, масових видовищ; 	<p>побутова сфера спілкування</p> <ul style="list-style-type: none"> предмети побуту; брошури - реклами готелів, кемпінгів, пралень, перукарень; схеми-плани всіх видів транспорту; проїзні квитки на всі види транспорту; рахунки за різні види послуг;
<p>торгово-комерційна сфера зв'язку</p> <ul style="list-style-type: none"> брошури різних товарів; запрошення-реклама ресторанів, кафе, барів (із зазначенням різних страв та послуг); меню замовлених страв, інформація про їх доставку додому, зазначення вартості; <ul style="list-style-type: none"> рецепти приготування національних блюд; рахунки за покупки, обіди, вечери; 	<p>спортивно-оздоровча сфера спілкування</p> <ul style="list-style-type: none"> реклама медичних центрів, спортивних комплексів; плакати масових спортивних заходів; брошури різних медичних заходів та засобів 	<p>сімейно-побутова сфера спілкування</p> <ul style="list-style-type: none"> листи, листівки, запрошення; візитні картки; бланки вітальних листівок у зв'язку з різними святами (народження, весілля, ювілей, христини)

Рисунок 2 – Напрямки лінгвокраїнознавчого матеріалу (складено автором на основі [3, с. 84-89])

Підсумовуючи, слід зазначити, що лінгвокраїнознавство є самостійним елементом викладання іноземних мов, де реалізується кумулятивна функція мови для забезпечення комунікативного навчання та вирішення загальних та гуманістичних проблем та здійснюється акультурація адресата, а методи

навчання мають філологічну природу - знайомство здійснюється за допомогою іноземної мови та в процесі її вивчення.

РОЗДІЛ II. ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВЧОГО АСПЕКТУ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

2.1. Лінгвокраїнознавчий аспект на уроці іноземної мови

Спроби та бажання розширити свій кругозір є найважливішим мотиваційним імпульсом для вивчення іноземної мови, причому прагнення дізнатися про життя країни досліджуваної мови відіграє основну роль. Іншим важливим чинником є те, що інтернаціоналізація всіх аспектів народу та зміна державної політики дозволяють візуально дізнатися про країну, відвідувати її або в якості мандрівника, або завдяки навчальним курсам, стажуванням та численним міжнародним освітнім програмам.

Дійсно, у розширення загальних освітніх горизонтів студентів іноземна мова робить чималий внесок. Іноземна мова йде пліч-о-пліч з безліччю інших предметів і, перш за все, відкриває студентам дорогу до додаткових знань з літератури, історії, географії, та інших дисциплін.

На мій погляд, опанування іноземною мовою як засобом комунікації повинно дати студентам прямий підхід до культури інших держав, сприяти вихованню, всеосяжному розвитку. Знання іноземної мови відкриває широкі перспективи для науково-технічного прогресу, тобто тут ми говоримо про підвищення ефективності викладання іноземної мови.

Переважно майстерність вчителя на уроці іноземної мови полягає в умілому володінні методикою навчання і виховання, творчому використанні новітніх досягнень педагогіки і передового педагогічного досвіду, раціональному керівництву пізнавальною і практичною діяльністю студентів, їх інтелектуальним розвитком [11, с. 192].

Оскільки в нашій державі зацікавленість до вивчення іноземної мови дедалі зростає, то в зв'язку з цим існує об'єктивна потреба розширення існуючих способів навчання цього предмету. Перш за все, можна розпочати раннє вивчення іноземної мови, якщо для цього є відповідна матеріальна й кадрова база. Більшість педагогів вважають, що на ранньому етапі освоєння іноземної мови гра є найбільш ефективною формою навчання. З її допомогою у людей розвивається зацікавленість до іншомовного спілкування, здійснюється міжнародна, естетична освіта, створюється інформаційна база з іноземної мови, формуються мовні механізми. Різноманітні варіанти навчання іноземної мови, що розрізняються тривалістю курсу, тривалістю і характером його початку і завершення можуть існувати в рамках наявних організаційних форм.

В інтенсивних методах використання зв'язного фабульного тексту, а також широке використання групових форм роботи представляють велику методологічну цінність. Необхідно враховувати наявність у кожній групі не лише комунікативних типів студентів, а також тих, хто не володіє достатніми методологічними навичками при впровадженні положень інтенсивності методів у навчальну систему.

Формування лінгвокультурологічної компетенції засноване на тексті, котрий уособлює не лише спосіб збереження і передачі інформації, а й відображення психологічного життя індивіда, продукт певної історичної епохи і форми існування національної культури і менталітет.

Тексти, які використовуються для розвитку мовної та культурної компетенції на заняттях з іноземної мови, повинні відповідати наступним вимогам: характеризувати відмінності й подібності культур; містити специфічну лексику, одиниці мовного етикету й особливості міжкультурної комунікації; порівнювати різні мовні варіанти (американська, британська, канадська версія англійської), діалекту (німецькі діалекти); у цілому - відображати культуру нації [9, с. 54].

Ефективним засобом навчання іноземної мови в рамках лінгвокультурологічного підходу є використання відео- та аудіо матеріалів, які можуть наочно продемонструвати лінгвокультурологічну реальність, ситуацію вербальної та невербальної комунікації. Такі матеріали включають у себе освітні програми, виступи відомих людей, інтерв'ю, фільми. Автентичним фільмам (публіцистичним, документальним, художнім) наділяється особлива увага, тому що вони можуть «занурити» студента в іношомовне середовище для ознайомлення з культурними аспектами народу, мова якого вивчається, та дають можливість відчувати мову (інтонацію, наголоси, діалекти, акцент, сленг).

Ідеї створення навчальних програм з використанням комп'ютерів і відеозаписів, а також залучення їх до освітньої практики є надзвичайно багатообіцяючими. Як одна з важливих сучасних тенденцій – інтенсифікація навчання диктує необхідність змінювати урок іноземної мови – перетворювати його в урок – конференцію, в урок – екскурсію тощо. Такий вихід може бути здійснений (рис. 3):

На внутрішньо університетському рівні	На міжуніверситетськ ому рівні	На позауніверситетськ ому рівні
<ul style="list-style-type: none"> • при спілкуванні з іноземними гостями, зустрічах типу КВК 	<ul style="list-style-type: none"> • організація листування іноземною мовою, фестивалів, олімпіад, тижнів іноземної мови 	<ul style="list-style-type: none"> • у процесі залучення студентів у реальну робочу діяльність

Рисунок 3 – Рівні інтеркомунікації (складено автором на основі [15, с. 210]).

Створення ефективного мовного середовища з використанням оригінальних художніх і публіцистичних текстів, художніх і документальних

фільмів, аудіо- та відеозаписів, інтернет-матеріалів, фольклорних творів, ідіом, прислів'їв і приказок, які відображають національну специфіку культури, сприяє підвищенню ефективності початкової діяльності студентів і формуванню у них навичок й умінь міжкультурного спілкування. Засоби масової інформації (газети, журнали) заслуговують особливої уваги, оскільки вони динамічно реагують на зміни в суспільстві, які в першу чергу відбиваються на мові й культурі.

Отже, очевидно, що запланований результат навчання іноземної мови може бути досягнутий, якщо умови навчання покращаться і якщо студенти дійсно відчуватимуть, що їм необхідні практичні знання іноземної мови. Створення диференційованих та індивідуальних програм навчання, а також різноманітне поєднання всіх форм роботи є важливим засобом підвищення якості освіти і виховання студентів, і дозволяє краще враховувати їх індивідуальні відмінності та сферу інтересів. Інтеграція елементів самонавчання і взаємопов'язаного робить навчання вкрай активним.

2.2. Методичні прийоми для презентації та засвоєння лексичних одиниць з національно-культурним змістом

Слово – «окрема одиниця мови, вона містить знання про реальність, яка притаманна як масовій, так й індивідуальній свідомості, тобто слово вважається «сховищем знань», – таке визначення дають Е. Верещагін і В.Костомаров у лінгвокраїнознавчій теорії слова [6].

До лексичних одиниць із національно-культурною семантикою можна віднести:

- без еквівалентну лексику – назви реалій, об'єктів і явищ, які характерні для однієї культури і відсутні в іншій (назви грошових одиниць, специфічних знарядь праці, назва регіону, архаїзми тощо);

- конотативну лексику – слова, які повністю збігаються з позначенням, але зосереджуються відмінності в їх культурному й історичному походженнях (наприклад, назви квітів у функції ідентифікатора «свій-чужий»);
- фонову лексику – назва явищ і об'єктів, які в цілому збігаються в культурах, порівнюються, але мають національні особливості функціонування. Наприклад: *Drayton dirty fair* [24];
- ономастичну лексику – слова, які є загальнонаціональними, але мають культурно-історичні асоціації (топонімічні компоненти, власні імена, тощо). Наприклад: *as wise as Walton's calf who ran nine mile to suck a bul* [24];
- лексичні одиниці афористичного рівня (прислів'я, крилаті вирази, цитати, приказки, які часто використовуються в різних алюзіях). Наприклад: *as thick as as Darby and Joan* [24];
- правила немовної і мовної поведінки в різних ситуаціях спілкування; конфігурації мовного етикету певної етнолінгвістичної спільноти.

Лексика – є найбільшою складністю. Вона не перекладається на рідну мову, не має еквівалентів, зазвичай такі слова просто транслітеруються, а їх значення можуть бути зрозумілі тільки за допомогою тлумачного словника.

Своєрідність лексичних одиниць із національно-культурною семантикою обумовлює необхідність розробки і використання спеціальних методів для їх презентації та засвоєння. Тут, у процесі семантизації лексичних одиниць повинні розкриватися як їх лексичні поняття, так і лексичний фон. З урахуванням цього – коментар вважається найкращим способом семантизації. Він може бути декількох типів: одиничний, системний, комплексний [17, с. 87].

2.2.1 Окремий коментар

Він використовується для семантизації окремих лексичних одиниць в їх основному значенні (англ. City – історичний центр Лондона, сьогодні фінансовий та діловий центр Великобританії). Прикладом такого прийому є коментарі в лінгвокраїнознавчих довідниках і словниках підручників іноземною мовою.

2.2.2 Системний коментар

Системний коментар розкриває значення слів, об'єднаних одним родовим поняттям. Визначальною рисою цього прийому є наявність загальної та акцент на особливій характеристиці слова, що підлягає процесу семантизації. Таким чином, англійське слово Halloween можна дати в одному ряду з Christmas. Родовим поняттям для цих слів буде «національні свята». У процесі навчання вчитель повинен доповнити/уточнити характеристики кожного виду концепції, назвати дати, вказати особливості тощо.

2.2.3 Комплексний коментар

Комплексний коментар використовується для семантизації тематичної лексики. Тому, обговорюючи тему «Життя молоді», не можна обійтися без назв навчальних закладів, улюблених розваг, місць, де молоді люди відпочивають, і т.д. Такі лексичні одиниці методично доречно для семантизувати разом.

Прикладом системного та комплексного коментарів є навчальні країнознавчі тексти підручників з іноземної мови. Як правило, більшість лексичних одиниць (без еквівалентна і фонова лексика), необхідних для передачі країнознавчої інформації, показують ключові поняття, які можуть бути виявлені через поняття-супутники, які формують їх фон. Такі особливості лексики вимагають пошуку відповідних прийомів і подачі, що в доступній і наочній формі допомогли б студентам зрозуміти ці структурно-сміслові зв'язки. Таким прийомом є колажування, за допомогою якого створюється фон будь-якої ключової концепції, засвоюється. Створений образ має форму колажу - наочного посібника, схожого на плакат, який

готується шляхом склеюванням вербальних і невербальних матеріалів. У центрі колажу знаходиться ключова концепція, а навколо неї – поняття-супутники, що становлять його фонове оточення. Студенти можуть створювати колаж під керівництвом вчителя в процесі читання тексту країнознавчого характеру. Також такий колаж може бути створений самим учителем при подачі усного коментаря.

Щоб розвинути наочність, я проаналізувала, що являє собою лінгвокраїнознавство у значенні аспекту, що являє акультурація. А тепер зазначу поняття «наочності». Взагалі наочність є один з компонентів цілісної системи навчання, котра може допомогти студенту краще засвоїти вивчений матеріал на більш високому рівні [16, с. 2-5]. І. А. Зимняя зазначає, що «... мета застосування наочності обумовлена завданнями, з якими стикається викладач на певному етапі навчання іноземної мови». Вона вважає, що «наочність з точки зору повідомлення знань під час навчання іноземної мови може бути використана в цілях: семантизації лінгвістичного матеріалу й організації запам'ятовування через встановлення зв'язку між вербальним і наочно-чуттєвим чином реальності...» [14]. Наочність – предмети, які використовуються для показу під час освітнього процесу, а також - метод навчання, який у свою чергу базується на використанні відповідних предметів.

Як результат був розроблений окремий комплекс завдань із використанням цього аспекту. Структура комплексу:

1. Перегляд відео (короткометражного фільму) і побудова діалогу відповідно до нього.

2. Виступ-презентація.

3. Використання інтернет-ресурсу для оцінки та закріплення знань.

Метою завдань є:

- розширення знань студентів про культуру країни, мова якої вивчається;
- формування лінгвокраїнознавчої компетенції студентів;

- розвиток у студентів навичок говоріння та слухання;
- розвиток у студентів пам'яті та логічного мислення.
- виховувати і підтримувати мотивацію студентів до освоєння іноземної мови.

Критерій оцінки формування лінгвокраїнознавчої компетентності – операційний критерій. Згідно з ним були запропоновані творчі завдання, розроблені на основі комунікативного методу. Вони були розроблені відповідно до запропонованої класифікації та наочно продемонстрували, що використання кількох аспектів вивчення іноземної мови може бути ефективним.

Першим завданням цього комплексу є перегляд відео або короткометражного фільму, який стосується історії та культурних особливостей країни, яка є предметом вивчення. Після цього за допомогою комунікативного методу студенти повинні побудувати діалог, де один зі студентів вважатиметься гідом, а інший – туристом. Студенти повинні побудувати діалог з використанням різних граматичних конструкцій. Саме цей діалог буде сформований, спираючись на відео/фільм. Завдяки такій діяльності розвивається сприйняття мови і відтворення запам'ятованого матеріалу. Форма проведення завдання: співпраця. Наочність: мультимедійний проектор, словники, фотографії, презентаційні матеріали та картинки. Учасники: студенти 3-го курсу. Тривалість: 30 хвилин.

Друге завдання є креативним. Потрібно підготувати виступ-презентацію про будь-яке цікаве місце. Використання будь-якого іншого додаткового матеріалу, окрім власної презентації, забороняється. Такий вид роботи допомагає студентам подолати страх публічних виступів, працювати над ораторськими навичками і навчитися взаємодіяти з аудиторією.

Третє завдання – онлайн-тест (перевірка знань) на сайті QUIZZ [20]. Тут є готові завдання з великої кількості різних тем. Однак, кожен викладач має можливість створити власний тест для перевірки саме тих навичок, умінь і знань, які засвоїли студенти в процесі вивчення конкретної теми. Варто

звернути увагу на дуже гарний приклад перевірки знань і лексики. Цей тест знаходиться за посиланням про Велику Британію. Він фіксує знання таких ключових слів: *the patron saint, mountains, UK money, UK countries, the capital* [33]. Кожне питання має обмежений час на відповідь, проте цього цілком достатньо для аналізу інформації. Перелік запитань з відповідями у Додатку А.

Таким чином, результати дослідження дають можливість зробити певні висновки: по-перше, лінгвокраїнознавчий аспект при його використанні в процесі навчання іноземній мові може бути ефективним підґрунтям для формування комунікативної компетентності; по-друге, його використання студентами 3-го курсу є доцільним, оскільки тест має ігрову форму, а як вже підтверджено багатьма дослідниками, - ігрова форма дуже добре допомагає засвоїти знання з певної теми.

2.3. Інтернет та міжкультурна взаємодія як частина лінгвокраїнознавчого аспекту

Відомо, що найширшою комп'ютерною мережею у світі є Інтернет. Він має величезні інформаційні можливості й надає унікальну можливість для студентів, які вивчають іноземну мову, користуватися автентичними текстами, слухати і комунікувати з носіями мови, тобто утворює природній мовний осередок. Але як користуватися ним у реальному освітньому процесі?

Як уже зазначалося вище, утворення комунікативної компетенції є головною метою навчання іноземним мовам. Усі інші цілі (розвиваюча, виховна, освітня) реалізуються в процесі здійснення цієї мети. Формування здібності до міжкультурної взаємодії передбачається комунікативною компетентністю.

Зазначу, що користування всесвітньою мережею Інтернет стає все більш необхідною умовою отримання і передачі інформації з будь-якої

спеціальності. Абсолютно вільне користування не тільки комп'ютерними технологіями, але й іноземною мовою пропонують сучасні засоби спілкування з партнерами, а також доступ до інформаційних ресурсів Інтернету. Пріоритетом у вік інформатизації є безпосередньо інформація. Доступ до неї та вміння працювати, звичайно ж, не тільки рідною мовою є кроком до успіху в багатьох галузях.

На мою думку, особливістю дисципліни «Іноземна мова» є той факт, що основним елементом змісту вивчення іноземної мови є не основи науки, а методи діяльності – навчання різним видам мовної діяльності: письму, читанню, аудіюванню, говорінню. Необхідно забезпечити практику кожному студенту у формі тієї мовної діяльності, яку він у даний час опановує, щоб навчити їх різним видам мовної діяльності, а навчити мовленнєвій діяльності можна тільки в живій комунікації, а для цього необхідний партнер. Комп'ютерна програма, диски забезпечують зв'язок тільки з машиною, а не з живою людиною, проте, комп'ютерні телекомунікації є винятком, коли студент вступає в живий діалог з реальним партнером – носієм мови. Система вивчення іноземної мови повинна бути побудована таким чином, щоб у студента була можливість познайомитися з культурою країни. Мову якої він вивчає. Потрібно навчити студентів поважати прояви цієї культури, тобто бути здатним до міжнаціональної взаємодії. Певною мірою шляхом вибору змісту в навчальних посібниках і підручниках це завдання можна вирішити, однак справжніх знайомств все ж не відбувається.

Що стосується Інтернету, нижче наведу приклади, для яких цілей можемо використовувати його ресурси (рис. 4):

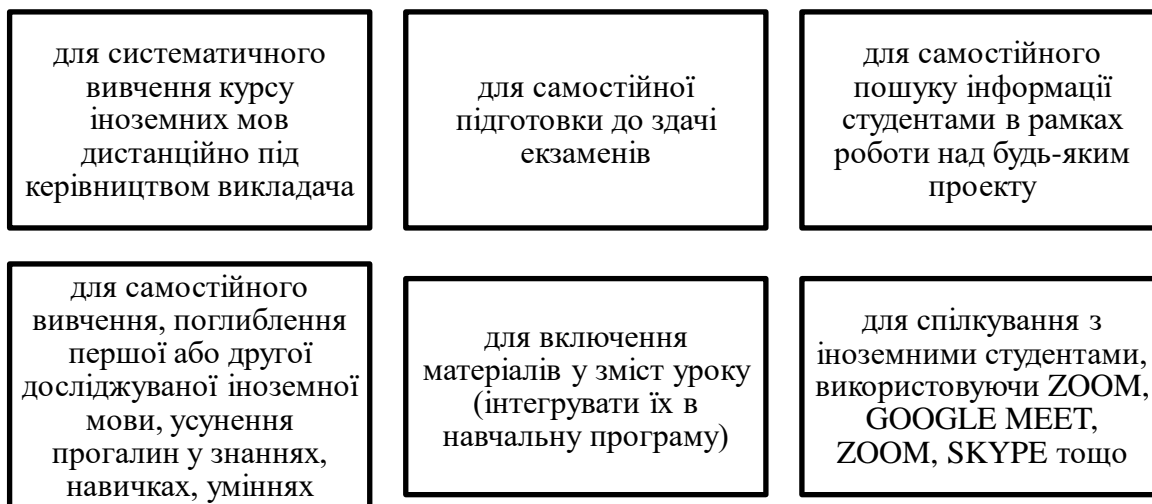

Рисунок 4 – Цілі використання Інтернету (складено автором на основі [30])

Студент вивчає іншу культуру, вивчає інші моделі соціальної поведінки і має можливість порівняти їх зі знаннями, набутими в його рідній культурі, і, таким чином, вчиться розуміти представників інших народів у процесі належного використання інтернет-ресурсів.

Інтернет має величезний спектр можливостей. Учитель може на уроці в університетській медіатеці або з власного ПК взяти деякі оригінальні матеріали для читання на тему усного мовлення. Якщо на комп'ютері встановлена звукова плата, то є можливість записувати (у залежності від технічних умов) і звукову інформацію (цікаві виступи на різні теми носіїв мови з різних питань (наприклад TedTalks), виступи політичних або державних діячів), скоротивши її до необхідних обмежень на своєму магнітофоні. Викладач може провести усну дискусію електронних листів, отриманих від партнерів по проекту, провести обговорення в групах співробітництва, продискутувати ту чи іншу проблемну інформацію, отриману з Інтернету, а потім організувати загальне обговорення всієї аудиторії. Інтернет містить реалії, приказки, прислів'я, фразеологізми, ідіоми, неологізми, що демонструють специфіку функціонування досліджуваної мови та культури нації, а віртуальні бібліотеки містять

довідники країнознавчого характеру, публіцистичні та художні твори авторів країни, мови якої вивчається.

Якщо студент хоче обмінятися поглядами з конкретної проблеми з громадянами країни, мову якої він вивчає, то сміливо може використовувати велику кількість «чатів» (наприклад: я використовую мобільний додаток Tandem) або телеконференцій електронною поштою, а потім під час пари обговорити різні точки зору людей, з якими він мав нагоду поспілкуватися.

Таким чином, використовуючи інформаційні ресурси Інтернету, можна більш ефективно вирішувати ряд завдань, у тому числі лінгвокраїнознавчого характеру, таких як знайомство з культурознавчою інформацією, а саме мовним етикетом, особливостями мовної поведінки корінного населення, особливостями культури та традиціями країни досліджуваної мови.

ВИСНОВКИ

У результаті дослідження лінгвокраїнознавчого аспекту навчання іноземної мови, особливостей понять «лінгвокраїнознавство» та «країнознавство», характеристики методичних прийомів для презентації та засвоєння інформації, аналізу використання Інтернету та міжкультурної взаємодії та висвітлення практичного застосування лінгвокраїнознавчого аспекту можна зробити наступні висновки.

Лінгвокраїнознавство є невід'ємним аспектом у вивченні будь-якої іноземної мови, зокрема англійської. При вивченні іноземних мов студенти стикаються зі справжньою культурою, таким чином, вони мають комплементарний філологічний метод побічного пізнання незнайомого світу. У такій іншомовній культурі виокремлюються наступні аспекти: виховний, пізнавальний, навчальний, розвиваючий та освітній.

Терміни «країнознавство» та «лінгвокраїнознавство» схожі за значенням, оскільки перше – наука про загальні закономірності розвитку країни, а друге - наука про те, як ці закономірності впливають на мову, якою розмовляють у цій державі й навпаки.

У ході дослідження було проаналізовано мету та переваги використання наочності і відповідно до цього розроблено методичний комплекс з трьох завдань для більш міцного й глибокого засвоєння матеріалу з окремої теми.

Також були представлені та аргументовані варіанти для створення мовного середовища для засвоєння матеріалу з вивчення іноземної мови, а саме матеріали, що стосуються лінгвокраїнознавчого аспекту.

Зокрема у роботі було проаналізовано переваги використання Інтернету та міжкультурної комунікації як одного з підґрунть для вивчення іноземної мови.

Також було виявлено, що питання про зв'язок мови з культурою є одним з питань мовознавства, дослідження якого має практичну користь. Перш за все, при вивченні іноземної мови велике значення має уявлення

студента про ступінь глибини або достовірності зв'язку певних перекладних еквівалентів. Як виявилось, культура, що оточує людей, сильно впливає на певні групи лексичних одиниць. Це особливо помітно при розгляді без еквівалентних і конотативних конструкцій. Без знання відповідних конотацій, присутніх в іноземній мові, неможливо повністю зрозуміти весь сенс, закладений у конкретному висловлюванні.

Реалізація таких підходів при вивченні іноземної мови підвищить активність, мотивацію, ініціативність студентів на заняттях, а отже, виникне необхідність в отриманні знань і оволодінні практичними навичками в іноземній мові.

Таким чином, навчання іноземним мовам має бути адаптованим до здатності комунікувати і використовувати будь-яку іноземну мову як робочий інструмент, котрий використовується на кожному етапі і без якого не може функціонувати будь-яке спілкування.

Лінгвокраїнознавчий аспект розвивається разом з усіма країнами світу і на кожному новому етапі досягає нових успіхів. У майбутньому це призведе до поліпшення взаєморозуміння між державами і людьми, що дуже важливо для цивілізації.

Я, Новітченко Валерія Олександрівна, своїм підписом засвідчую, що моя бакалаврська робота «Лінгвокраїнознавчий аспект навчання іноземної мови» виконана з дотриманням усіх вимог до наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань, самостійно та індивідуально. Під час роботи я дотримувалась принципів академічної доброчесності та несу відповідальність за порушення загальноприйнятих правил цитування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Астапова Н.О. Лінгвістичні аспекти міжкультурної комунікації. – 2007. – 256 с.
2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: підручник/ Ф. С. Бацевич. – К.: Вид. центр «Академія», 2004. – 344 с.
3. Васильцова І. Вчимося із задоволенням та користю // Іноземні мови в навчальних закладах-2005. – №1. – С. 84-89.
4. Веклич Ю.І. Лінгвокраїнознавчий аспект навчання іноземної мови у підготовці майбутніх учителів початкової школи [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.psyh.kiev.ua/%D0%92%D0%B5%D0%BA%D0%BB%D0%B8%D1%87%D0%AE.%D0%86.%D0%9B%D1%96%D0%BD%D0%B3%D0%B2%D0%BE%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%BE%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B8%D0%B9%D0%B0%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%D1%96%D0%BD%D0%BE%D0%B7%D0%B5%D0%BC%D0%BD%D0%BE%D1%97%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%83%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%B3%D0%BE%D1%82%D0%BE%D0%B2%D1%86%D1%96%D0%BC%D0%B0%D0%B9%D0%B1%D1%83%D1%82%D0%BD%D1%96%D1%85%D1%83%D1%87%D0%B8%D1%82%D0%B5%D0%BB%D1%96%D0%B2%D0%BF%D0%BE%D1%87%D0%B0%D1%82%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%97%D1%88%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B8>
5. Верещагин Е. М. Язык и культура / Е. М. Верещагин, В. Г. Костомаров. – 1038с. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.twirpx.com/file/761727/>
6. Верещагин Е. М., Костомаров В.Г. Лингвострановедческая теория слова. – 320с. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.twirpx.com/file/231492/>

7. Верещагин Е.М., Костомаров В.Г. Лингвострановедение и текст — 181с. [Электронный ресурс] — Режим доступа : <https://www.twirpx.com/file/1529934/>
8. Воробьев В. В. Лингвокультурология: монография / В. В. Воробьев. — М.: РУДН, 2008. — 336 с.
9. Гальскова, Н. Д. Сучасна методика навчання іноземних мов: посібник для вчителя / М. Д. Гальскова. - М.: аркто, 2003. — 192с.
10. Гальскова Н.Д. Межкультурное обучение: проблема целей и содержания обучения иностранным языкам // Иностранные языки в школе. — 2004. — № 1. — с. 3-8.
11. Гофіпов В. О. Соціокультурна інформація художнього тексту / В. О. Гофіпов // Мова і культура. Культурологічний підхід до викладання мови і літератури. — К. : ВД Д. Бураго, 2004. — Вип.7. — Т. 2. — С. 54.
12. Гумбольдт В. Язык и философия культуры / В. Гумбольдт. — М.: Прогресс, 1985. — 450с.
13. Збірник наукових праць “Гуманістичні аспекти лінгвістичних досліджень і методики навчання іноземних мов. — К.: КДПІМ, 1992. — 209с.
14. Зимняя И.Я. Основные цели применения наглядности при обучении иностранному языку. [Электронный ресурс] — Режим доступа : http://elibrary.ru/xmlui/bitstream/handle/123456789/1376/%D0%91%D0%B5%D0%BB%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE%D0%B2%D0%B0_%D0%90_%D0%A1_.pdf?sequence=3&isAllowed=y
15. Казарцева О.М. Культура мовного спілкування: теорія і практика навчання: Учеб.пособие / О.М. Казарцева, — М., 2005. — 210 с.
16. Казачінер О.С. Роль наочності у навчанні англійській мові молодших школярів. // Англійська мова та література. — 2004. — №13. — С.2-5.
17. Карасик В.И. Языковой круг: личность, концепты, дискурс. — М.: Гнозис, 2004. — С.87.

- 18.Кечик О.О ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВЧИЙ АСПЕКТ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/8_NPE_2007/Philologia/20941.doc.htm
- 19.Кондратьєва О. Застосування лінгвокраїнознавчого підходу у процесі вивчення іноземної мови в контексті полікультурного освітнього середовища [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.cuspu.edu.ua/en/konferentsii-2016-2017-n-r/international-scientific-and-practical-internet-conference-foreign-language-in-professional-training-of-specialists-issues-and-strategies/section-2-foreign-language-teaching-techniques/6033-zastosuvannya-linhvokrayinoznavchoho-pidkhodu-u-protsesi-vyvchennya-inozemnoyi-movy-v-konteksti-polikulturnoho-osvitnoho-seredovishcha>
- 20.Наочні матеріали у процесі навчання іноземної мови(лінгвокраїнознавчий аспект) [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://elar.khnu.km.ua/jspui/bitstream/123456789/4025/1/%D1%8F%D0%B%D1%82%D0%B0%202008%20%281%29.pdf>
- 21.Маслова В.А. Лингвокультурология: учеб. пособие для студ. вузов. – М.: Академия, 2001. – 204 с
- 22.Томахин Г.Д. Лексика с культурным компонентом знания // Иностранный язык в школе, №6, 1980. – С.47-50.
- 23.Томахин Г.Д. Теоретические основы лингвострановедения. – Дисс. ... докт. пед. наук. – М., 1984.
- 24.Lado R. Linguistics Across Cultures: Applied Linguistics for Language
- 25.Teachers. – Michigan, 1990. – 141p.
- 26.Sapir E. The status of linguistics as a science // Language. – 1929 – №3-4.Р.209-210.

СПИСОК ДОВІДКОВИХ ДЖЕРЕЛ

27. Англійська мова. Граматика. Морфологія. Синтаксис. Словотворення. Тести. Лексика. Тексти // Great Britain (Великобританія) [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://opentalk.org.ua/langstory/great-britain-velykobrytaniya/>
28. Ахманова О. С. Словарь лингвистических терминов. – М., Советская энциклопедия, 1969.
29. Словник української мови // Академічний тлумачний словник [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://sum.in.ua/s/naochnistj>
30. Articles // Philology // Teaching foreign language on the basis of linguistic-cultural aspect of language / – 2018. [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://articlekz.com/en/article/22206>
31. Byram, M. Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence / M. Byram. – Clevedon, Philadelphia : Multilingual Matters, 1997. – 124 p.
32. EngMaster // Great Britain [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://engmaster.ru/topic/1853>
33. QUIZZIZ [Електронний ресурс] — Режим доступу : <https://quizizz.com/join/quiz/5c8fff5fff32c9001bb51112/start>
34. YouTube // London Vacation Travel Guide | Expedia [Електронний ресурс] — Режим доступу : <https://www.youtube.com/watch?v=45ETZ1xvHS0>
35. YouTube // LONDON SIGHTSEEING TOUR, UNITED KINGDOM [Електронний ресурс] — Режим доступу : <https://www.youtube.com/watch?v=oIwuv7tWTCM>

ДОДАТОК А

План-конспект уроку з практичного курсу англійської мови

Тема уроку: Sightseeing in the United Kingdom.

Мета уроку:

- навчальна – ознайомити з новою лексикою на тему «Sightseeing in the United Kingdom»; активізувати вже набуті знання з даної теми; використовувати знання у діалогічному та монологічному мовленні; розширити знання студентів про культуру країни, мова якої вивчається;
- розвиваюча – сприяти розвитку уяви студентів; сприяти самостійній пізнавальній функції в процесі навчання; розвивати фонематичний слух, розвинути навички слухання та говоріння; розвинути логічне мислення та пам'ять;
- виховна – через вивчення англійської мови ознайомити студентів зі світовою культурою; звернути їх увагу на національні відмінності, формувати лінгвокраїнознавчу компетенцію студентів; виховувати та підтримувати у студентів мотивацію до оволодіння іноземною мовою.

Методи навчання: від загального до конкретного, від цілого до деталей; класифікація; пробудження уяви студента; допомога у вивченні вибраної теми на основі самостійної діяльності з дидактичним матеріалом; фронтальне вивчення, робота в групах, особливо при вивченні англійської мови.

Хід уроку

1. Привітання.

Hello everyone. I am glad to see you all. How are you? I hope everything is good. So, the topic of our today's lesson is «Sightseeing in the United Kingdom». At first, we will discuss a little bit.

1) What do you know about the UK?

- 2) Is the UK still a part of the EU?
- 3) What do you know about history of London?
- 4) Name me some prominent persons of England.
- 5) Would you like to visit this country? Why/ Why not?

2. Синхронний переклад тексту «Great Britain».

The United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland is situated on the British Isles. They lie to the northwest of Europe. The British Isles are separated from the continent by the narrow strait of water which is called the English Channel.

The United Kingdom consists of four parts. England, the central part, occupies the most of the island of Great Britain. To the west lies Wales and to the North the third part of the country, Scotland, is situated. The fourth part is called the Northern Ireland and is located on the second island. Each part has its capital. The capital of England is London, Wales has Cardiff, Scotland has Edinburg and the main city of Northern Ireland is Belfast.

Great Britain is a country of forests and plain. There are no high mountains in this country. Scotland is the most mountainous region with the highest peak, Ben Nevis. The rivers of Great Britain are not long. The longest rivers are the Thames and the Severn. The capital of the United Kingdom, London, stands on the bank of Thames. As the country is surrounded by many seas there are some great ports at the seaside: London, Glasgow, Plymouth and others. Wales is a country of lakes. It has the most famous lake in the world – Loch-Ness. Seas and oceans influence the British climate which is not too cold in winter but never hot in summer.

Great Britain is a beautiful country with old traditions and good people.

3. Перегляд двох коротких відео про визначні місця Лондона. Перше відео – загальні відомості, а друге – відео-влог мандрівника. Канал на YouTube називається Jason Billam Travel.

You managed to do the previous task perfectly. Now we are going to see 2 small videos about London and its interesting places for visiting. Please, while watching, note places, which are most attracted for you. Our next task will be connected with them.

Відео №1 <https://www.youtube.com/watch?v=45ETZ1xvHS0>

Відео №2 <https://www.youtube.com/watch?v=oIwuv7tWTCM>

4. Складання діалогу з використанням лексики з відео (Відео несуть у собі лінгвокраїнознавчий аспект).

Приклад діалогу:

Nastia	Hello, Vlad. I have heard that you had just returned from Great Britain. Where exactly have you been?
Vlad	Hey. Yes it's true. I have visited London.
Nastia	How much time did you spend there?
Vlad	A week.
Nastia	Did you like it? What did you see?
Vlad	Oh, frankly speaking, a week is not enough to visit all the places that tourists talk about, which are depicted on the booklets of travel agencies.
Nastia	Really? I thought a week is enough to visit all sights everywhere in the world...
Vlad	Nothing like this. You only begin to understand the city on 2-3 day, more or less orient yourself here.
Nastia	So, what places did you manage to visit?
Vlad	As a real tourist, I went to Trafalgar Square, photographed the Nelson Monument. Then I wanted to see where the Queen of Britain lives, so I went to Buckingham Palace. I was also near the House of Parliament, boating on the river Thames. Visited museum of Madame Tussauds, made a photo near Big Ben. In fact, the usual walk around London gave me a great pleasure.
Nastia	Would you like to come to London again?
Vlad	Of course, I haven't explored variety of places here. For

	example, I did not reach Hyde Park. I would also like to visit jazz clubs, for example Ronnie Scott's Jazz Club. In London there is still something to see both inside the city and outside.
Nastia	So, as I have understood, you are satisfied with this trip.
Vlad	I am more than just satisfied. This trip was unforgettable; a week flew very fast, unfortunately. I recommend you to visit London, when you would have such an opportunity. This city is worth seeing, I bet.
Nastia	Okay, thank you for a small talk. I hope one day I would be managed to visit Great Britain. It's my dream city.
Vlad	It was a pleasure to talk to you. See ya.
Nastia	Bye.

5. Проходження тесту на сайті QUIZZIZ.

So, our lesson is almost over. I would like you to pass test on the site called QUIZZIZ just to make sure that you have absorbed all the necessary information about this topic. Okay?

<https://quizziz.com/join/quiz/5c8fff5fff32c9001bb51112/start>

Запитання тесту на сайті QUIZZIZ

1. *Who is the patron saint of England?*
 - a) Boudicca
 - b) St. George
 - c) King Arthur
 - d) St. Patrick
2. *Where does the British Parliament meet?*
 - a) Palace of Westminster
 - b) Buckingham Palace
 - c) Trafalgar Square
3. *What are the mountains in Scotland called?*
 - a) The Alps
 - b) The Highlands
 - c) Snowdonia
4. *What is the UK money called?*
 - a) Dollar

- b) Pound
 - c) Euro
5. *How many countries are there in the United Kingdom?*
- a) One
 - b) Two
 - c) Three
 - d) Four
6. *What famous river runs through London?*
- a) The Severn
 - b) The Thames
 - c) The Ouse
7. *Which city is the capital of the UK?*
- a) Edinburgh
 - b) Cardiff
 - c) London
 - d) Belfast
8. *Where does Queen Elizabeth II live?*
- a) Palace of Westminster
 - b) Buckingham Palace
 - c) Piccadilly Circus
9. *What year were the Olympic Games held in London?*
- a) 2010
 - b) 2011
 - c) 2012
 - d) 2013
10. *Where do men wear kilts as part of the national costume?*
- a) England
 - b) Scotland
 - c) Wales
 - d) Northern Ireland
11. *Which is the largest country in Great Britain?*
- a) England
 - b) Scotland
 - c) Wales
12. *Which of these countries is NOT part of the UK?*
- a) Wales
 - b) Scotland
 - c) England
 - d) Ireland

13. *On what side of the road do people drive in the UK?*

- a) Left
- b) Right

14. *What is the Union Jack?*

- a) A famous pub
- b) A church
- c) The British flag

15. *Who was this woman? (there was a photo of Margaret Thatcher)*

- a) British Queen
- b) British Prime Minister
- c) British writer

16. *What famous prehistoric monument in England is made of huge standing stones?*

- a) Stonewall
- b) Big Ben
- c) Stonehenge

6. Підбиття підсумок.

I hope our lesson was interesting and very useful for you, guys. Your home task for the next lesson will be the preparation of the project according to our topic. You may choose any topic that is connected to the UK. You should prepare 7-8 slides and a speech. Thank you for your attention. Our lesson is over, good-bye! Take care.

Хоча дана тема досить часто вивчається як в школах, так і в університетах, проте щоразу можна знаходити нові, «свіжі» відео для перегляду, перекладу, засвоєння актуальної інформації, тим самим усе більш розвиваючи навичок аудіювання задля ліпшого розуміння не тільки людей, які мають рівень C1-C2, а й носіїв мови.

Світ не стоїть на одному місці і тому щодня з'являються нові матеріали для вивчення іноземних мов, які можна інтегрувати в процес навчання, тим самим створюючи хоча й штучне, проте дієве середовище для вивчення та засвоєння нової інформації, а також розвитку письма, читання, аудіювання та говоріння.

ДОДАТОК Б

Приклад двох додатків, які використовуються для вивчення іноземної мови з лінгвокраїнознавчого аспекту (приклад у формі дослідного есе)

Two Mobile Applications That Are Appropriate For Learning & Teaching English

Language learning has been taking advantage of Information Technology. One of the most attractive technologies is mobile phones which represent a revolutionary approach in education. The use of mobile technology has been going through a period of rapid growth. Learning through mobile phones leads students to use them on their free time and even develop their learning skills. With this trend in foreign language learning, mobile phones with high capabilities are extending into all areas of human life, and it is expected to rather change the aspects of learning in many ways. Many teachers consider mobile devices as the next generation of learning. So, what are the most appropriate applications for learning and teaching English?

In general, there are thousands of applications which are good, informative and interesting for learning and teaching. I chose two applications for this research essay, which I am used to using. They are – Tandem and Lelang.ru.

If you want to improve your speaking, writing and communication skills, the first app is for you. It is created for communication with foreigners from all around the world. Trust me, people who use this app, also want to improve their skills in learning Russian or Ukrainian. You download this app, sign in it, install the necessary filters and hundreds of users start to communicate with you (or vice versa, you can also write to whom you want). I started to use the Tandem two years ago and got acquainted with a lot of people from Poland, Brazil, England and so on. Moreover, there are three guys from the Tandem who follow me on Instagram and we continue to communicate even today. My friend showed me this app and I am very satisfied with it, especially with the interface and a lot of opportunities which the Tandem gives to people. To my mind, it is one of the very useful applications for training speaking and communication skills. You can ask your pen-friend to improve your speech when there is a mistake and s/he does it with pleasure. And this interconnection also works vice versa. You may be asked to improve your pen-friend in learning Russian or Ukrainian. Besides, you can share photos and voice messages. These functions help you to understand with what person you talk to and your communication becomes more relaxed, informal and easy.

The second application called Lelang.ru is used for training learner's reading and listening skills. I got acquainted with it on the third year of studying at the university, a year ago. My German teacher showed us this application, because we had to watch a film and then discuss it. Now when I want not only to watch a movie, but also improve my vocabulary and listening skill, I find a necessary film, watch, learn and improve. Regarding reading, I have never used Lelang.ru for improving reading skills, but there are hundreds of books in English and German languages which you can use. Besides, there are different videos and articles. There are also online tutors for different types of English language. For example, General English, English for Traveling, Business English, Legal English and so on. In addition, the tutors can prepare for different exams, such as IELTS, SAT, TOEFL, PET, FCE, GMAT, BEC, CAE etc. The Lelang.ru may be used by school and university teachers even during the class, because in such way children or students not only watch videos/films, learn vocabulary, but also have a discussion and share their opinions with peers.

Of course, where there are lots of advantages, there are also disadvantages. I noticed some of them in using the Tandem and Lelang.ru, but, I am convinced that these cons can be found in most others apps, even in those which are not connected with learning and teaching languages. These cons are: bad Internet connection (both apps), intimate photos (the Tandem), not finding the necessary material (book, video, film; Lelang.ru). I do not know, maybe there are other disadvantages, but I have found only these ones. The first one is mostly depend on your location; with the second you can manage by blocking this user; with the third you can manage by finding what you need on the other sites. I do not think that these cons can strongly influence my opinion about using these apps. All problems are solved, but the death isn't :D

To sum up, I would like to say that everyone is able to choose what applications they want to use in learning and teaching foreign languages, which applications are appropriate for different ages and various purposes. I should admit that we live in the era of new technologies and it is very important to learn to filter what information let your brain absorb and what throw away, because there are millions of fake information in the Internet and we cannot let our mind «eat» it. Moreover, there are a lot of opportunities to study and teach online, using variety of applications. You only should have a desire to develop yourself. You can study and teach with the help not only books, lectures and computers, but only having your smartphone in your hands. Isn't it amazingly? Just think, 50 years ago no one could imagine that technologies would conquer and bomb the world (in good sense, of course), but now we cannot imagine our lives without them. We do everything with them, absolutely everything: shopping, eating, learning, paying, teaching, having fun, storing memories, capturing moments and so on. But the only think that technologies will never replace - is face-to-face communication. It is eternal. So, learn to filter priorities and purposes in using technologies, but never forget about live communication!